

Гергьовден

От: Андреа Христозова 8б клас

Гергьовден в България се нарича денят, в който се чества Свети Георги Победоносец на 6 май. Обявен е за официален празник в Република България, както и за **Ден на храбростта и Българската армия**. Чества се и като Празникът на овчаря.



В българския народен календар Гергьовден е един от най-големите празници през годината и най-големият пролетен празник. Познат е с имената *Гергьòвден*, *Гèргевден*, *Гю̀рговден*, *Гèрги*, *Джур̀джевдан*, както и *Хъ̀дърлез* и *Адрелès*, сред мюсюлмани, помаци и роми. Празникът е календарно обвързан – празнува се на 6 май и се чества във всички територии, населени с българи. С него започва лятната половина на стопанската година, завършваща на **Димитровден**. Това разположение в празничния календар определя и изключително богатата му обредност, обхващаща всички области от стопанския и социален живот на хората.

Св. Георги традиционно е схващан като повелител на пролетната влага и плодородието (отключва изворите и влагата, побеждавайки ламята; обхожда и наглежда полята и посевите), покровител на земеделците и най-вече на овчарите и стадата. Много древен по своя характер, днес все още няма пълно единство в мненията за произхода на този празник. Според някои автори той идва от **тракийската** древност, според други е **славянски** по произход, има и хипотези, че следите му се губят в далечното минало на прабългарите от **Азия**.

Празничната трапеза

Тя обикновено е общо селска. Прави се извън селището някъде на зеленина – обикновено при оброчище, параклис или манастир (ако има такъв в близост). След като се освети, на нея се носят опечените агнета, обредните хлябове, прясно издоеното мляко и подсиреното от него сирене, квасено мляко и други подобни. На този ден за първи път през годината се яде пресен чесън, който задължително присъства на траpezата.

Край празничната трапеза отново се изпълняват обредни практики, свързани както с плодородието, така и с брачна насоченост. В някои райони на Източна България младите булки в началото стоят прави край траpezата, „за да стават високи конопите“, а после хукват да бягат, като децата ги замерят с трохи хляб за плодородие.

Другаде с бучки сирене за плодовитост са замеряни и младоженците. На Гергьовден, край траpezата, кумът ритуално събува сватбените чорапи на младоженката и сваля връхната ѝ сватбена дреха, като я забражда с женска забрадка, вместо носената дотогава булчинска.

На празничната трапеза (както и през целия ден на празника) цари веселие и се играят т. нар. „гергьовденски хорà“. Играят се обикновено на песни с религиозно-митичен характер и такива, свързани с мотивите за св. Георги – обикалящ полето, побеждаващ **ламята** и отключващ изворите и влагата. Веселието е задължително по време на целия празник.

Благодаря за вниманието!